

rek

ilitarizálására, mert erre is kötelezi. Nem szabad zág egyenjogúságát a em, csak a népszövetség értelmében. Ennek a it azonban csak a szá. k szabad élvezniök, akik ellenőrzésnek.

szavazás egyébként meg- népszövetség segítségével liktus is elintézhető. mbicht újra Münchenben

ésítőja arról számol be, er Tageblatt mai száma t, az osztrák náciq Né- zködö vezére ismét hol újból megkezdí agi- érdekekben. Theo Ha- zködása azt a feltevesi

saarvidéki népszava- konzekvenciáképpen chlussra akarják vetni kárópa újabb nyugta- akarják elérni.

or bécsi tudósítója sze- met követ visszaérke- rosba. Pápen tudvalevő- pszavazáson, majd Ber- utasításokat kapott gét illetően.

erint a nemzetközi fize- zetésége bekapcsolódik a E intézésébe. Tárgya- ancia franknak február ól való kivonása érde

A Daily Express meg- pa érdeklődésének refer- rüléről a Memel-vi- Memel-vidéket ugyanis anda tartja nyomas ez most még erősödm

szembe- hájkával

szokról van szó, akik- juk. Nem mehetünk el akok sérelmei mellett, meg meghallgatásuk fórumok meghallga- dekek szerzett jogait állam igazsága érdeké- nehézséggel. A sztrájk e a diákok érdekében. járnunk, mert egy ál- alá kell magunkat vet- ényeknek, hogy ujakat

kérnek edéért

hűséget

nak az országhoz- tól a tervtől. Mindkét a gyűléseit, amelye- mogatni fogják egy- art tegnap a caracali eorgehe Bratianu rész- ak. A pártvezér is fel- hogy addig nem te- vőrt, amíg nem bizto- ságának alkotmányos z

ap tartotta gyűlését megyei szervezete. To- k, a tagozat elnöke- tarescu ezalkalommal t, élesen kivelve az anyos front" irányítói vel táviratot menses- hoz, a párt elnökéhez, agaszkodásukról biz

Taxa postala
plátte in num.
No. 224713/029.

ROMANIA-POSTA

10. Telefon: 9-7
Havonta 110, r
Évre 690, egész
Cíldrc: Havonta
félszre 12, egészév.
detések díjszabás sz.
"KELLET" az erdélyi és
dőség egyetlen politikai
Cikkjeink utánnyomását csak
rás megjelölésével engedjük meg.

KELLET

Dr. Rámásetter Róbert
I. em.
BUDAPEST

Ara 5 lej

Dokumentum leveleket nem fogadunk el.
— Kéziratok megőrzését és visszakiadását nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő János Forrac. Bucaresti szerkesztő Hód- szegi Ernő, Strada Matei Mila 3.

Szerda, 1935. január 23.
5695. EV. XVIII. EVF.
SERIAT 10. 18. SZÁM.

Arszervezés

A román politika jobbszárnyán érdekes változások és eltérések következtek be az utóbbi időkben. Balról jobbra és jobbról balra egyaránt folynak az erő-átosztások.

A románság „keresztes hadjárata” például a disszidens képviseli, akik a zsidó kérdésben újszerű, a jólvevő jobboldalhoz mérten legalább is újszerű hangokat pengetnek.

Panaít Istratinak válaszulva Mihail Stelcescu az egykori képviselő a románság keresztes hadjárata vezetője ezeket írja:

„Téved, ha azt hiszi, hogy én csak most hagytam fel az ablak-beverések taktikáját. Le akarom szögezni, sohasem folytattam ezt a taktikát. Maga a is megalakítása pillanatában állást foglalt a zsidók fölösleges bántalmazása ellen.

En is verekedtem. Még pedig kegyetlenül. A dolog úgy történt, hogy a diákkongresszusról visszatérve, láttam a vonatban egy zsidóing, diákjelvényes fiatalembert, hóna alatt egy vég szövevel, zsebében parfümökkel, szappanokkal és likőrökkel. Felelőségre vontam s megtudva, hogy behatott zsidó, sőt keresztény üzletkebe is és lopott, letéptem róla az inget és csunyán elvertem. Felhívték mindenkit, hogy bizonyítsa, hogy én valaha is bántalmaztam volna zsidókat. Tehát Panaít Istrati, nem maga és nem mások győztek meg bennünket arról, hogy hasztalan a zsidókkal szemben erőszakosság. Küldje hozzám azt a zsidót, aki azt állítja, hogy én valaha is megpofoztam volna. A zsidókkal való leszámolás más tétre tartozik, nem a bot, hanem a megvalósítások, sem a gyilkosság, hanem a munka terére.”

A lapnak ugyanezen számában Panaít Istratinak egy második cikke lát napvilágot.

Kommentálni felesleges volna, de regisztrálni kell azokat az eltéréseket, amelyek a román politikai jobbszárnyán bekövetkeztek. Ki tudja, hogyan és mikor lépnek majd skelőba ezek az erők, amelyek ma a régi szellemben, de új jelszavakkal készülnek ebben az országban a hatalom meghódítására.

Az Univerzsal kétféle mértéke

Nem vagyunk meglepve, a dolog számunkra nem új.

Nem akarunk valami újra rámutatni. Hanem csak egyszerűen megállapítunk.

Az Univerzsal a legharciasabb nacionalizmus organuma.

Ez a lap, amit egy görög alapított, ezért is lett a legnépszerűbb sajtótermék az országban és fejlődött ki fehéletes politikai hatalmassággá.

A lap a legfantasztikusabb híreket találja rendszerint olvasói elé az erdélyi kisebbségek működéséről, melyet hazafiatlannak, hozzávalónak, ártalmasnak minősít.

Érzelmi és gazdasági kérdésekben egyaránt a legradikálisabb módszereket követi a kisebbségekkel szemben és Diamandi emlékeztető beszéde után heteken keresztül vezetett kampányt az államtitkár ellen.

Az erdélyi kisebbségek helyzete az Univerzsal előtt rászás. Az erdélyi kisebbségek valószínűleg paradicsomi sorsban élnek, szemben a románsággal, amely a kisebbségek béklyóját nyögi.

Ezzel szemben: Kolozsvárt, mely kisebbségi „többségű” város, nincs egyetlen magyar és zsidó tanácsos sem a városnál.

Erdélynek egy városában sem kérdezték meg a kisebbségi tömegek hivatalos tényezőit, hogy kiket kívánják képviseltetni magukat a tanácsban.

Egyetlen magyar többségű városnak sincs magyar polgármestere.

Az Univerzsal ennek ellenére azt állítja, hogy aranydolgunk van itt, nekünk, Erdélyben.

Most pedig harcias cikk jelent meg az Univerzsalban, mely arról szól, hogy Bulgáriában új községi és városi polgármestereket neveztek ki.

Tiszta román községekben is bolgárt, nem pedig román tettek meg a legmagasabb tisztviselőnek.

A kereskedelem részbeni monopolizálását készíti elő a kormány

A petróleum után a kávé és a cukor eladását is államosítják

A héten zajlik le a döntő ütközet Bukarestben a nemzeti parasztpárt két frakciója között

Bucuresti-Bukarest, január 22. (Az Új Kelet tud.) Tegnap este 11 órakor a fővárosba érkezett Manlu Gyula. Ugyancsak Bukarestben tartózkodik Mihalache is, aki előtt a Maniu-pártiak küldöttsége, amelynek tagjai Ghita Pop, Aurel Dobrescu és dr. Victor Moldovan volt alminiszterek voltak, előadták a vaidista frakció elleni panaszait, kifogásaikat és bemutatták Vaidának az erdélyi pártvezetők elnökeihez intézett körlevelét. A delegáció kérte Tileának és barátainak a pártból való kizárását, valamint a nagyszabású maniuisták kizárásának megsemmisítését.

Maniu ma délelőtt találkozik Mihalacheval, akitől ugyancsak a helyzet tisztázását fogja kérni. A Curentul szerint Mihalache el van határozva arra, hogy akár áldozatok árán is helyreállítja a pártban a fegyelmet. A pártvezér állítólag rá akarja bírni Maniut, hogy foglalja el ismét helyét a pártvezetőségben.

A nemzeti parasztpárt végrehajtott bizottsága február első napjaiban összeül és ez alkalommal kitzíti az országos pártkongresszus időpontját.

A nemzeti parasztpárt két frakciója között az ellentétek a végsőkig kiéleződtek. A Romania Nou, a Manlu hívek lapja a nagyszabású kizárásokat kommentálva éles ímadást intéz Tilea és hívei ellen. „A nagyszabású frakciónak — írja a lap — össze-hívták a megyei vezetőséget, amelyet egy olyan kongresszus választott, amelyet a párt központi vezetősége megsemmisített. Ez a vezetőség kizár a pártból régi hílséges tagokat, volt parlamentereket, akiknek egyetlen bűnük az, hogy undorodnak a talpnyalástól és nem csábítják őket a pécenyesség. „Légy lakj és jó dolgod lesz az ország politikájában, légy arcátlan és a legjobb falatot juttatják neked a pártban. Ismerjék a bilincseket, amelyekkel egyesek a pártelnök kezét megkötötték. Ezért a türelmünk nagy volt. De egyszer mindenképp vége kell, hogy legyen. A párt, illetőleg annak nagy többsége, abban a meggyőződésben él, hogy a nagyszabású arcátlanság provokálta fogja végül a megoldást.”

A Romania Noua ezután Mihalache gránit jellemét dicséri és igazságos, erőskező, határozatokat kér tőle. A Patria mai számában válaszol a Romania Noua cikkére. Szemére veti a Maniuistáknak, hogy ők azok, akik államúdon egyenlenséget szítanak a pártban. Híába írja a Romania Noua, hogy a mai helyzet a nagyszabású szervezetnek és elnökének tulajdonítható, amikor a közvélemény nagyon jól emlékszik arra, hogy nem az a szervezet volt az, amely manifesztumokat szerkesztett a nemzeti parasztpárti kormány megtorpedozására. A híres szovátai tanácskozásokat sem Nagyszabású szervezetek szervezték. Azokért a tényekért, amelyek miatt a Romania Noua csoportját kizárták a pártból, ugyancsak nem a nagyszabású szervezet és annak elnöke felelősök.

A jelek szerint a Bukarestben folytatott tanácskozások csakugyan tisztázni fogják a pártban belüli helyzetet. Mihalachenak el kell határoznia magát jobbra, vagy balra. A helyzet annyira kiélezett, hogy a békéltető taktika, mely igyekezett a két frakciót egymással tartani, aligha folytatható tovább.

Bucuresti-Bukarest, január 22. Január elsőjével lejárt a Banca Nationalalánál Dan Sever dr. és Adrian Otouiu igazgatói megbízatása. A kormány eredetileg Marcus aradi képviselőt akarta Dan Sever helyébe kinevezni, míg Otouiu mandátumát meghosszabbították volna. Közbelépett Dinu Bratianu, aki a maga protezsztát kívánta a két posztura kinevezésére. A Dimineata értesítése szerint a kormány és Dinu Bratianu közötti tárgyalások eredménye kompromisszumos megoldás lett. Dan Sever helyébe Emil Lobontiu nagyváradi képviselőt, az állatexpörtörök szindikátusának elnökét nevezik ki, míg Otouiu megmarad helyében.

Bucuresti-Bukarest, január 22. A pénzügyminisztérium az állami pénzverde létesítéséről az ércpénzek kibocsátásának szabályozásáról, a látványossági adó módosításáról, valamint az autókra kivetett illetékek módosításáról szóló törvényjavaslatokat terjeszti a kamara elé. Ezzel egyidejűleg előkészületek folynak a petróleum eladásának monopolizálására vonatkozólag. Hír szerint a petróleumon kívül a cukor és a kávé árusítását is monopolizálni akarja az állam.

Elindult Moszkvába a román mérnök-delegáció

Bucuresti-Bukarest, január 22. Az utolsó pillanatban változás állt be a Moszkvába kiküldött román mérnöki delegációban, amely végül is ma elutazott az orosz fővárosba. A delegáció tagjai: Bruckner, Păunescu, Bucur, Ghimbasanu és Caramaziu mérnökök.

akik a szovjetekkel felveendő vasuti összeköttetés ügyében fognak tárgyalásokat folytatni. A moszkvai tárgyalások napirendjén szerepel még az orosz áruk romániai tranzitforgalma valamint a tighinai hid felépítése is. A konferencia tíz napig fog tartani.

Ugyancsak a lap szerint a bolgárok üldözik a bolgárral románokat.

Es ezen módfelett felháborodik az Univerzsal, teljes joggal. Mi magunk is leszögezzük, hogy amennyiben az Univerzsal adatai igazak, hogy a bolgár kormány magartása legmélyebben megbélyegzendő és nemzetközi fórumok elé kívánkozik.

Ugyanakkor azonban elfelejti az Univerzsal, hogy azt, amit a bolgár kormány csinál a románokkal szemben, ugyanazt követeli 5 évke óta az erdélyi és csatolt területeken élő kisebbségekkel szemben...

Ami a románok szenvednek el Bulgáriában, ugyanazt szenvedik el a kisebbségek Romániában.

Az Univerzsal pedig nem veszi észre a kétféle mérleget, ahogyan a dolgokat tekint. Jogok megcsorbítása itt, jogok követelése ott.

Pedig az Univerzsalnak tudnia kellene: akkor kérheti csak felemelt fővel a bulgárral román kisebbségek jogait, amikor a románai kisebbségek jogairól fog majd értekezni hasábjain.

Perez Smolenski

Halálának ötvenedik évfordulójára

Van valami parázs-szerű Smolenski életében. Csak negyvenhárom évig élt, anyagi nélkülözések, mindenféle gondok közepette, míg tuberkulózis támadta meg életét — és mégis oly gazdag ez az élet a maga nagy munkateljesítményeivel és gondolataival, hogy ma is érezzük a lüktetését.

Smolenski regényírásal kezdte. Regényei egymagukban inkább irodalomtörténeti, mint tisztán irodalmi értékek. Realista akart lenni, de regényei kitalálások voltak, túlméretezett párbeszédok tették nehezkessé azokat és bár csodálatra méltó, amit a bibliai stílus keretében kifejezni tudott, ez a keret mégis igen szűknek bizonyult. A zsidóság szellemi fejlődésében sokkal inkább publicisztikai írásai hagytak kitörölhetetlen nyomokat.

Smolenski talnudi iskolákban töltötte el ifjúságát. A zsidóság hagyományos szellemi kincsét nem mint egy halott tömeget szivta magába, hanem eleven történelmi érzékekkel a zsidó néppel és annak jelenével hozta összefüggésbe mindazt, amit az ősi zsidó szellemiségből merített. S mint sok más keleti zsidó előtte és utána, ő is érezte a kelet európai kultúra ellenállhatatlan vonzó erejét. Hiszen Mendelssohn és a berlini felvilágosodás dicsőénye a Kelet zsidó centrumaiba is behatolt. 1867-ben, huszonöt éves korában elhagyja Oroszországot Prágába, Bécsbe, Berlinbe, Párizsba és Londonba utazik. Végül Bécsben telepedik le s 1868-ban megalapítja itt héber folyóiratát, a „Hasachar“-t (Hajnalhasadást), melyet megszakításokkal haláláig vezet. Jellemző az a programatikusság, mellyel Smolenski folyóiratát elindította s amelyben többek között a következőket írja:

„Semmiesetre sem vall szegényünkre az a hit, hogy galutunk egyszer véget fog érni és a zsidóknak újra saját államuk lesz. Nemkevésbé szegény a mi ősi nyelvünkhöz való ragaszkodás. Mert benne rejlik népünk szellemi ereje. Aki el akar távolodni tőle, az gonosz szándékokat rejteget a zsidó nép léte ellen, úgy azok ellen is harcolni fogok, akik a zsidókat el akarják szakítani szellemi örökségüktől.”

Mi a magyarázata ezeknek a szavaknak? Az a végtelenül nagy csalódás jut itt kifejezésre, mely Smolenskit a nyugati zsidók, különösen a német zsidók körében érte. Az volt a domináló benyomása, hogy ezek az emberek folyton a bibliáról beszélnek, de mindinkább eltávolodnak a „sziklától”, amelyből azt kivájják”. A reform-mozgalmat veszedelmesnek látta, mely a zsidóság alapjait rendíti meg. Erről írja híres művét, az „Am olam“-ot (Örök nép). Alapgondolata, hogy a zsidóság összes eddigi reformjai magából a népből indultak ki és szervesen alakultak, de sohasem külső tendenciákból történtek. Az az ember, aki Smolenski támadásainak célpontja lesz ebben az időben: Mendelssohn. Mindenekelőtt szemére veti biblia-fordításának tendenciáját. Míg a régebbi biblia-fordítások azt a célt követték, hogy a szentírást nem-zsidóknak, vagy zsidóknak általuk ismert nyelven közvetítsék, addig Mendelssohn egy a zsidók által kevésbé ismert nyelvre fordította a Bibliát: célja éppen az volt, hogy a fordítás által a zsidóknak a németet közvetítse. Nem a bibliát, hanem a németet tárta fel a zsidók előtt. Ezáltal a bibliát eszközzé degradálta és megadta a lökést ahhoz, hogy a német zsidók mindinkább eltávolodjanak a hébertől és végül a zsidóságtól. Mendelssohn első leszármazottainak sorsa igazolta már ezt. Smolenski azonban Mendelssohn érdemeit is honorálja: a német nyelv megtanulása természetesen szükséges volt a németországi

Néhány nappal ezelőtt az amsterdami Quaker Emil Ludwig „Hindenburg könyve” címmel egy köztársaság legendáját, együttal a vasos, kötet szellemét és teremtő pártjának elcsúsztatását alkotta összeállítások helye a német társaság között mintha maradt. Következő egy junker család és porosz tiszt vagy a világháborúban a szövetségesei folytán a nagy hadvezér legeset ellenére lesz a döntő fordulatnak a köztársaság belső győzege, amelyről Emil Ludwig le a leplet, ma Hindenburg előretörése, hogyan került a legnagyobb köztársaságban a magán szolgálat. Elmondja, akiket ki ebből Hindenburg előtt való meghívás köztársaság összeállítására elegendőnek meg, az hogy rövid weimari államot a német katonai Európát nyugtalanította.

Az Uj Kelet a ma hány megkapó és érdekes Ludwig könyvének, a burg és a zsidók köztételekkel szórva.

Hetvenötödik életévén meghalt a felesége. Hindenburg óta állandó temetésen megöregedett ember annál mélyebb ember élettársát is között rendezte utolsó utjára, ahogy nyai még ilyen helyzetben ezer fénykép között, háborúban és azután omlás napjaiban, amely ehhez a felelőtlen gyász! Egyetlen barátját. A volna.

Hasonló érzések később Ebert sirjánál győbb erőfeszítései a családja nem hat biológiai okokat, az életjárvánok a férj asszony a férj. A hatnak közöttük. B. gacsal: „Nem szerettem, de azt sem akartam, hogy elhagyjon.” A választás színjáték azért volt lehetőség, mal a németek törtek hivatalba, hogy diktatóriusválasztást. A világ kíváncsi most csinálni Német elnököt a pártok feljött. Kilencet: csupa politikus, az egész nép előtt tudós és egy tábor maga pártja és volt ismeretes, a táborban hívták.

Ha valakit pillanatok elcsúsztatott csakugyan a köztársaság egy részére tucat szemből, amelyek Németországot. Neumann, Bosch, Eick

Hetvenötödik életévén meghalt a felesége. Hindenburg óta állandó temetésen megöregedett ember annál mélyebb ember élettársát is között rendezte utolsó utjára, ahogy nyai még ilyen helyzetben ezer fénykép között, háborúban és azután omlás napjaiban, amely ehhez a felelőtlen gyász! Egyetlen barátját. A volna.

Hasonló érzések később Ebert sirjánál győbb erőfeszítései a családja nem hat biológiai okokat, az életjárvánok a férj asszony a férj. A hatnak közöttük. B. gacsal: „Nem szerettem, de azt sem akartam, hogy elhagyjon.” A választás színjáték azért volt lehetőség, mal a németek törtek hivatalba, hogy diktatóriusválasztást. A világ kíváncsi most csinálni Német elnököt a pártok feljött. Kilencet: csupa politikus, az egész nép előtt tudós és egy tábor maga pártja és volt ismeretes, a táborban hívták.

Ha valakit pillanatok elcsúsztatott csakugyan a köztársaság egy részére tucat szemből, amelyek Németországot. Neumann, Bosch, Eick

Hetvenötödik életévén meghalt a felesége. Hindenburg óta állandó temetésen megöregedett ember annál mélyebb ember élettársát is között rendezte utolsó utjára, ahogy nyai még ilyen helyzetben ezer fénykép között, háborúban és azután omlás napjaiban, amely ehhez a felelőtlen gyász! Egyetlen barátját. A volna.

Hasonló érzések később Ebert sirjánál győbb erőfeszítései a családja nem hat biológiai okokat, az életjárvánok a férj asszony a férj. A hatnak közöttük. B. gacsal: „Nem szerettem, de azt sem akartam, hogy elhagyjon.” A választás színjáték azért volt lehetőség, mal a németek törtek hivatalba, hogy diktatóriusválasztást. A világ kíváncsi most csinálni Német elnököt a pártok feljött. Kilencet: csupa politikus, az egész nép előtt tudós és egy tábor maga pártja és volt ismeretes, a táborban hívták.

Ha valakit pillanatok elcsúsztatott csakugyan a köztársaság egy részére tucat szemből, amelyek Németországot. Neumann, Bosch, Eick

Ma utoljára!
Select Muzgó közkezdveit komikusok
STAN és BRAN legújabb szenzációs...
A SIVATAG FIAI
 Csütörtöki kezdettel: Nagy szenzáció!
CALLINI, A SZÉRELEM MESTERE Főszerepekben:
FREDERICH MARCH
CONSTANCE BENNETT
FAY WRAY
 Tehelhetőségű szatíra, ugyanolyan stílusban alkotva, mint „VIII-ik Henrik”. A világ-hírű művész halhatatlan szerelmi kalandjait mutatja be e film.

Pénzügyi diktátort követel az Argus az ország élére

az állam pénzügyi helyzete. A kifizetetlen utalványok kárvárája a kincstári bonoktól a leteti nyugtákon és adóböngön keresztül a járadékpapírosig

Bucuresti-Bukarest, január 22. (Az Uj Kelet tud.) Az Argus mai számában „Es mégis egy Salazar kell nekünk” című cikkében Andrei Corteanu, a Iorga-kormány költségvetési előadója, amellett tör lándzsát, hogy csakis egy diktatórikus rendszer hozhatja rendbe Románia pénzügyeit. Corteanu kifejti, hogy az államok pénzügyi rendje általában nem igen volt jóbarátságban a demokráciával és amikor arról volt szó, hogy helyreállítsák valamely állam pénzügyi egyensúlyát, különböző államok vezetői kénytelenek voltak időről-időre igénybe venni a diktatórikus rendszert. 1926-ban Franciaország teljhatalommal ruházta fel a frank stabilitását helyreállító Poincarét, Belgiumban Franqui mindaddig nem vállalta a pénzügyek rendbehozatalát, amíg teljesen szabadkezet nem biztosítottak számára. Az angol munkáspárti kormány teljhatalommal ruházta fel Snowdent és Roosevelt diktatóri hatalom fölött rendelkezik Amerikában.

Portugália jelenlegi vezetője, Salazar professzor, 1928 április 28-án vállalta Portugália vezetését. Ez az év Románia háború utáni pénzügyi történetében is kiemelkedő szerepet játszik. Bratianu Vintila tízéves diktatúra után beismerte végül, hogy a lej stabilizálása kérdésében tévedett és hogy nem tud tovább menni a külföld pénzügyi segítségével nélkül. Sikertelenségét beismerve, Bratianu megbukott politikailag is. Az ország szerencsétlenségére azonban nálunk nem tűnt fel egy Salazar, aki Portugália pénzügyeit azóta teljesen szánálta, redukálta a tisztviselők számát, kifizette az állam tartozásait és egyensúlyba hozta annak költségvetését. A teljes romlásból mentette meg az országot Salazar a legvadabbul dühöngő gazdasági válság közepette. Nálunk viszont a demokrácia folytatta munkáját a pénzügyi káosz útján. A lej stabilitását, amelyet külföldi tőkével és ellenőrökkel valósítottak meg, mind-

untalan veszélyeztette, hogy annak egyik alapfeltétele, a költségvetési egyensúly évről-évre elmaradt. 1929 után is kiegyensúlyozatlan költségvetésekkel élünk. A hiányokat egyre merészebb expediensekkel fedezték, mert a demokrácia folytonos kiadási többletet kíván, jogi alapja a választási szervezet kielégítésére. Nálunk a költségvetési deficitet nem lehet, mint másutt, kincstári bönök vagy más közeli lejáratú címletek kibocsátásával fedezni, amelyeket a piac könnyen fel tudna venni. A román költségvetés deficitje kifizetetlen szállítókát jelent és néha napi élelem nélkül hagyott tisztviselőket és nyugdíjasokat. A kölcsön második részlete állami járadékpapírral akarja fedezni az elmúlt éveknek ezt a szegényes maradványát, amely élő bizonyítéka annak, hogy a mi demokráciánk képtelen rendet teremteni a pénzügyekben. A járadékpapíros, amely a függő adósságok konszolidálására szolgál, nem vásárolják meg tőkejük befektetni akaró kapitalisták, hogy aztán ennek a papírnak a hozadékából az utolsó banniig kifizethesse multból maradt tartozásait, hanem az állam előző évi kényszerű hitelezői kapják ezt, akik ilyenformán tízéves elektromos reaktívoké lettek elő. A szállítók, akiknek kifizetetlen állami utalványaik voltak 1925-ben, kincstári bönök kaptak, 1932-ben ugyanevett kincstári letényugtákat. 1933-ban bönök és nyugták helyett adóböngökkel fizetett az állam, most pedig valamennyik helyett járadékpapírt kínál a kormány. Ezek a mesterkedések ugyanúntetik fel a dolgot, mintha a belső tartozások ki volna fizetve és a költségvetés tehermentesítve, a valóságban azonban a deficit a kincstárra hárul, helyesebben szólva az állam általános hitelére. Csak diktatóri kéz tudna ebben a káoszban rendet teremteni. Iamételem, egy Salazarra volna szükségünk — fejezi be érdekes cikkét Andrei Corteanu professzor.

Amerikában mégis bevezetik a munkanélküliség intézményes támogatását

De csak átmeneti jelleggel. Addig tart, amíg mindenkit munkához segítenek

Newyork, január 22. Az amerikai sajtó sokat foglalkozik újabb Roosevelt szociális-reform programjával. Eddig az volt a helyzet, hogy az elnök, aki általában barátja a radikális újításoknak, a munkásság és általában a dolgozók munkanélküliség biztosítása tekintetében nem mutatott különösebb radikálizmust. Még az újví nyilatkozataiban is kijelentette, hogy a munkanélküliség közvetlen támogatásának nem barátja, főleg azért, mert inkább hajlandó őket beállítani kevesebb munkaidővel a termelésbe. A Wallstreet az elnök szavaiból azt magyarázta, hogy Roosevelt elvöl utasítja el a munkanélküliség biztosítást. Ez azonban nem történt. Roosevelt ma is azon az állásponton van, hogy a dolgozókat inkább munkához kell segíteni, mint munkanélküliség segélyhez, de egyben az is a véleménye, hogy a munkanélkül maradt tömegeket intézményesen kell biztosítani.

seg esetere való intézményes biztosítás. Az „elfelejtett ember” — ahogy Amerikában a kicsi egzisztenciákat nevezik — megint érvényesülni fog és a gyűlevész proletáriátus száma bizonyára nagymértékben le fog csökkenni.

Egyes amerikai államokban már eddig is be volt vezetve bizonyos rokkantsági biztosítás, amely lényegesen eltér az Európában ismeretes hasonló rendszerektől. Amerikában a munkaadóra hárul az üzemenben dolgozóról való gondoskodás kötelessége. Neki egyedül kell viselnie a kártalanítást, ha valamelyik munkásával bal eset történik és csak annyi szabadsága van ebben a tekintetben, hogy valamely magánbiztosítónál saját pénzéből viszontbiztosítja a munkást. A biztosítási díjak pontosan meg vannak állapítva: mennyit kell fizetni egy elveszett ujjért, egy elvesztett lábért, mennyit egy szemért. Ha a munkás munkaközben veszíti életét, a kártalanítást hátramaradottjai kapják. Ez a rendszer egyetlen garancia arra, hogy a vállalkozó ugye rendezi be üzemet, hogy az minél kevesebb fizikai károkat okozzon a munkásoknak.

„Az elfelejtett ember”
 Ebben a tekintetben a munkásság tömegei között is sok hívője van Rooseveltnek. Ők is elutasítják a segélyezés eddigi módját, vagyis a városok és egyletek adományozásait. Az utóbbi hetekben nagy demonstrációk zajlottak le Északamerika nagyobb városaiiban ezzel a jelszóval: „Nem akarunk adományokat, munkát követelünk!”
 Így született meg tehát a munkanélküliség

A „zsidó ipar” kezdeményezése
 A munkanélküliség eseteire való biztosítás intézményét is ismerik az Egyesült Államok gazdasági életében. A legtöbb szakszervezet ugyanis munkás- és tisztviselő-tagjai számára munkanélküi segélyt

zsidók számára. (Ennek azonban szerinte más uton kellett volna történnie és nem éppen a biblia-fordítás eszközöz keresztül.) Hasonlóképpen szükséges volt, hogy a zsidók bekapcsolódjanak a kultúra és a civilizáció fejlődésébe is. De ugyanez Smolenski Mendelssohnnek tulajdonítja azt a felfogást is, mely a zsidóságtól megtagadja a népi jellegét és abban csak felekezettet lát. Ezért Mendelssohn befolyásáról alkotott összitélete negatív.

De ami a legjellemzőbb, az Smolenski saját megfogalmazása a zsidóságról. Hagyjuk, hogy ő beszéljen: „Azért harcolnak a megváltás reményei és a héber nyelv ellen, mert azt hiszik, hogy ez a kettő a valóságban elválasztja a zsidókat az állami néptől. Nem látják ezek az ellenzők, hogy a zsidók szellemileg már eleve különböznek az összes többi népektől, ma épp úgy, mint kétezer évvel ezelőtt? Vagy nem értik meg, hogy ha ezek a szellemi korlátok lehullanak, úgy velük a zsidóság is el kell, hogy tűnjön?” („Eth Laassoth”, Hasachar 4. évfolyam.) De később az „Eth Laassoth”, (Hasachar 6. évfolyam) azt hangoztatja, hogy miként a héber nyelvhez és Palesztina felépítésének reményéhez való ragaszkodás, úgy a zsidó nemzetiség is csak szellemi természetű adottság, mely a zsidókat nem akadályozza abban, hogy hiséges fiai legyenek szülő-országuknak és amelynek gyakorlati konzekvenciái is volnának, az egyik oldalán a zsidóság, mint szellemi nemzet áll — ezért a harc a nyílt és a burkolt asszimiláció minden formája ellen. A második oldalán a zsidóság szellemi nemzet — ezért nem jelent gyakorlati konzekvenciákat a zsidók számára.

De az idő más felismerésre tanította meg Smolenskit. A keleti zsidók, különösen a romániai és oroszországi tömegek, súlyos megpróbáltatásai „gyakorlati konzekvenciákra” kényszerítik. És Smolenski megérti az idők szavát. A kivándorlási kérdés égető lesz. És a Hasachar tizedik évfolyamától kezdve Smolenski színtelenül a palesztinai zsidó kolonizáció eszméjét propagálja. Harcol az „Alliance Israélite” ellen, mert ez a szervezet ahelyett, hogy a szentföldre koncentrálna a zsidó kivándorlási áramlatot, azt tudatosan szétforgácsolja. Német nyelvű memorandumot készít, amelyben feltárja a kivándorlási kérdés egész komplexumát. Kongresszus összehívását követeli — haszlatlanul. „Szégyenletes passzivitással” vádolja korának zsidóságát akkor, amikor félig elfelejtett népek: görögök, szerbek, bulgárok eredményes reneszánsz-munkához láttak. Palesztina tekintetében speciál szükségesnek tartja a törökökkel való megegyezést egy letelepedési engedély megszerzése érdekében. Nézetei: harc a chaluka ellen; a zsidóság megszervezése a diaszporában helyi csoportok formájában, melyeknek tagjai Palesztinába szándékoznak kivándorolni, a zsidó ifjuság átrétegeződése, a ipari és mezőgazdasági kolonizáció Palesztinában. Egy szóval láthatjuk, hogy ez az ember a mult század hetvenes éveiben olyan problémákat, olyan gondolatokat és fogalmakat vetett fel, melyekkel ma mindennapi életünkben akad dolgunk, de amelyek valamikor csak egy lángoló és mérlegelni tudó ember agyában születhettek meg.

Ma tárgyalta a marosvásárhelyi tábla Suciu elbocsátott nemzeti parasztpárti rendőrkvesztor perét az állam ellen. Marosvásárhelyről jelentik: Ismeretes, hogy a kormány néhány héttel ezelőtt rendeletet adott ki, amely elrendeli, hogy a rendőrkvesztoroknak is képesítési vizsgát kell tenniük. Az erdélyi nemzeti parasztpárti kvesztorok nem jelentkeztek annak idején a vizsgákon, úgyhogy a kormány elbocsátotta ezeket állásaikból. A kvesztorok perrel támadták meg az államot és az első ilyen pert, amelyet Suciu János marosvásárhelyi kvesztor és Muntean Gergely kveszturati titkár indítottak, ma tárgyalta a marosvásárhelyi tábla. Az ügyben január 28-án hirdetnek ítéletet és az ítélet elvi jelentősége lesz az összes többi hasonló perekben is.

Orvosok, mérnökök!
 Minden magyar, német, francia, angol folyóirat és könyv megrendelhető és előfizethető Lepage-nál Cluj. A lapokat közvetlenül kapja a kiadótól. Kérjen ingyen jegyzéket Lepage-tól Cluj, jelezve, mely szakma érdekli.

EMIL LUDVIG:

HINDENBURG UTJA A CSÁSZÁRTÓL HITLERIG

I.

A császár marsallja vállalja a „vörös zsidó köztársaság” elnöki székét

Néhány nappal ezelőtt hagyta el a sajtót az amszterdami Querido Verlag kiadásában Emil Ludvig „Hindenburg” című könyve. A könyv pontos címe: „Hindenburg és a német köztársaság legendája”. Ez a cím elárulja egyúttal a vasikos, közel négyszáz oldalas kötet eszmelését és tendenciáját. Emil Ludvig páratlan élelírása egy olyan történelmi alakra összpontosul ebben a könyvben, akinek helye a német császár és a német köztársaság között mind a mai napig homályban maradt. Követjük Hindenburgot, amint egy junker család környezetében nevelődve és porosz tiszt hagyományait magába szívva, a világháborúban a véletlenek szerencsés összejátszása folytán alakítja ki maga körül a nagy hadvezér legendáját és aki saját akaratára ellenére lesz a német köztársaság sorsdöntő fordulatainak irányítója. A weimari köztársaság belső gyengéje és tartalmatlansága, amelyről Emil Ludvig kíméletlenül rántja le a leplet, magyarázatot nyújtva ezzel Hindenburg előretörésére is. Megmagyarázza, hogyan került előrehaladott életkorában a legmagasabb köztársasági méltóságba, ahol természetesen a maga kasztjának érdekeit szolgálta. Elmondja Emil Ludvig, hogyan alakult ki ebből Hindenburg diktatúrája, Hitler előtt való meghajlása s ezzel együtt a köztársaság összeomlása. A mélyebb okok elevelednek meg, amelyek lehetővé tették, hogy rövid weimari intermezzo után helyreálljon a német katonai állam, amely ma Európát nyugtalanítja.

Az Uj Kelet a mai naptól kezdődőleg néhány megkapó és érdekes részletet közli Emil Ludvig könyvének, amely egyúttal Hindenburg és a zsidók közötti viszonyról is igen édekes adatokkal szolgál.

Hetvenötödik életévében súlyos csapás érte Hindenburgot. Negyven éves házasság után meghalt a felesége. A fényképész, aki Tannenberget óta állandóan nyomában volt, a temetésén megrögzítette egy arckifejezést, amely annál mélyebben hat, minthogy ez az ember életársát is uniformisok és zászlók között rendezte el, amelyet a marsallról a háborúban és azután vagy akár az összemérés napjaiban is csináltak, egy síncs, amely ehhez a felvételhez hasonló volna. Végtelen gyász! Egy öreg ember elveszít egyetlen barátját. Az óriás mintha megtört volna.

Hasonló érzésekkel állott néhány évvel később Ebert sírjánál a felesége. A férfi nagyobb erőfeszítéssel vagy az asszony nagyobb odaadással nem határozzák meg teljesen a biológiai okokat, amelyek folytán az ilyen életpároknál a férj túléli feleségét, vagy az asszony a férfit. Misztikus összefüggések hatnak közöttük. Bismarck mondotta nemcsak: „Nem szeretném túlélni a feleségemet, de azt sem akarom, hogy a feleségem túléljen engem”. Az ő vitalitása, akár a Hindenburgé, erősebb volt az asszonyénál.

Ebert meghalt, mielőtt a köztársasági elnöki hivatalában lejárt volna a mandátuma. A politikában új zavarok periódusa nyílt meg. A választás színjátéka, amely halálát követte, azért volt lehetséges, mert ez alkalommal a németek történelmükben először lettek hivatva arra, hogy saját agyuk és szívük diktandójára válasszanak maguknak államfőt. A világ kíváncsian kérdezte: mit fog most csinálni Németország? Mindenekelőtt is előrukkoltak a pártok és prezentálták a maguk jelöltjeit. Kilenc jelöltre esküdtek a pártok: csupa politikus, akik közül egy sem volt az egész nép előtt ismeretes, azután egy tudós és egy tábornok. A tudós is csak a maga pártja és délnémet honfitársai előtt volt ismeretes, a tábornokot azonban Ludendorfnak hívták.

Ha valakit pillanatnyilag még mindig az az előítélet vezett volna, hogy a németek csakugyan a költők és gondolkodók népe, egy egyszerre tucatnyi névvel találta magát szemben, amelyek megfelelően ábrázolták Németországot. Nevek, mint Max Weber, Sigmund Freud, Bosch, Eckener, mélyen gondolkodó

tudósok és komoly teljesítményeket nyújtó feltalálók, akiket kor és sokoldalúsága társadalmi történések ismerete és a gondolkodás szabadsága predestinált valamely organizmus élére; politikailag középen álló emberek, akiket nem riasztanak meg a szélsőségek: érdemes fejek. Egyet sem jelöltek közülük vagy azok közül, akik hozzájuk hasonlók lettek volna. S amikor hat évvel előbb a weimari alkotmányozó gyűlésen külföldi németeknek egy csoportja táviratilag Walter Rathenaut javasolta elnöknek, a gyorsírói tudósítás feljegyezte, hogy a távirat felolvasása „derültséget” váltott ki.

A németeknek csak 69 százaléka érdeklődött az első választási menet iránt. A jobb és bal jelöltjei 8, illetve 19 millió szavazatot kaptak, Ludendorff csak negyedmilliót. A második menetre a bal meggyezést kötött a középpel Marx centumpárti vezető személyében és a jobboldal is egységfrontot képzelt jelöltje, egy polgármester személye körül alkotni. A jobboldal felismerte azonban, hogy névtelen férfiaval elveszíti a csatát. Négy héten belül el fog dőlni a következő hat esztendő sorsa. Lázasan kutatni kezdtek nagy név után, amíg valaki felkínáltott: Ko-

A 76 éves Tirpitz és a 77 éves Hindenburg történelmi találkozása

1925 április 6-a volt. Hindenburg szobájában valószínűleg a Kreuzzeitung volt kiterítve az asztalon, amint Tirpitz belépett. Hatvan év óta volt ez a lap Hindenburg olvasmányja. A forradalom első napjaiban elhagyta: „Istenrel a királyért és hazáért”. Nem lehetett tudni, mi jön. De nemsokára ismét vérszemét kapott és hat év óta köpködté dühét a „vörös zsidó köztársaság” ellen olvasóira és így ebbe a házába is. Itt álltak egymással szemben a 76 éves Tirpitz hosszú fehér szakállával és a 77 éves Hindenburg, nagy, szürkülő bajuszával és igyekeztek egymást rábeszélni. Hogy mire gondoltak ekközben, azt Hindenburg unokabátyja, az órnagy azonnal megtudhatta, mert ezt írja: A marsall bensejében tisztában volt az-

A marsall „a vörös zsidó köztársaság” elnöki széke felé nyul

Hindenburg háromnapos gondolkodási időt kért. Melyek voltak az ő gondolatai? Hannover, a birodalom legféldobb városa, mint ahogy azt a költő mondotta, nem lett kevésbé unalmas azóta sem. Ismert házak és figurák között tette meg napi sétáit a marsall és kétszer egy héten egy kerti étteremben megitta a maga pohár borát, ahogyan azt minden idők nyugtalan tisztjei előtte tették. Ez volt az egész, amióta nem volt mellette felesége, akivel a Reichswehrben történt előléptetéseket megbeszélhette, vagy vegyes érzésekkel kommentálta vele a Doornből érkezett legújabb híreket, hiszen a hollandi városka felé szegzett fájdalom pillantás soha egészen ki nem aludt. A város és mindenekelőtt a nagy ház nem volt számára kedves többé, amióta nem látta benne asszonyát, akivel életét nagy békeségben töltötte el. Hindenburg minden bizonnyal másképpen döntött volna ezekben a napokban, ha egy kényelmes otthon kellett volna feleségével feladnia. Amikor még az asszony élt, eltölte magát: „A selyemesernyőnek, melyet közvetlenül a háború után veszek majd magamnak, már előre örülök. Békekötés után a császárommal átlövoglok a Brandenburger kapun a császári kastélyba, ahol ünnepeket fogunk. Azután belülök a legközelebbi kocsihoz, hazamegyek jó, öreg asszonyomhoz és soha többé senki nem lát.”

Igen, a császárral! „Tisztán katonai gondolkodás és érzés-világából következett a császárhoz való viszonya — írja róla Bauer ezredes. Soha nem lépte át az esküjével lekötelezett tiszt keretét.” Hogy állottunk

lombusz tojása! Hindenburg! Az ötlet csak egy új köztársaságban volt lehetséges, amelynek belső gyengéi nyilvánvalóvá váltak. Mindenesetre felmerült a kétség: nem-e fogják Mack Mahonnal összehasonlítani, aki mint köztársasági elnök csupán az elespott császár helytartója kívánt lenni?

Mit fog mondani a külföld — figyelmeztette Stresemann. Nem fog-e minden erkölcsi és ugyanakkor minden anyagi hitelt felmondani? Megkérdezték Hindenburgot és ő elutasító választ adott. Nagy zavar a jobboldalon, fellélegzés a másik részen. Junkerek, tisztok, nagypár, mindaz, ami Németország fölött azelőtt uralkodott és hat évi vörösgyűlölet után minden áron ismét uralkodni akart, új üléseken fogott kezét egymással arra, hogy Hindenburgot erkölcsileg kényesítse. Vele könnyen lehet majd dolgozni — mondották —, jól fog mutatni az elnöki székben és mindent aláír. Tirpitz, az admirális, aki tíz évvel azelőtt a háború elején már a született kancellár látta Hindenburgban, ő létszótt a legalkalmasabbnak az öreg rábeszélésre. Ha Hindenburg másodszer is elutasító választ adna, akkor jelölnék magát az admirális.

zel, hogy ez a lépés szakítást jelent hagyományával, hogy ő ezzel a weimari alkotmány leghűségesebb őrzője kell hogy legyen. „Összegeztethető-e ő ezt a felfogásával és a császárnak tett esküjével? Tirpitz azt mondta neki, hogy mint a nép kedvencének kötelessége a többséget követni. Aldozatról van szó, kétségtelenül, de meg kell hozni a német népek! De — teszi hozzá a fiatalabb Hindenburg — elhallgatja az admirális, hogy számos éppoly értékes és hazafiasan gondolkodó körök komoly aggodalommal tekintenek a marsall megválasztása elé. Stresemannal együtt sokan mások s tartottak attól, hogy Hindenburg megválasztása károsan fog visszahatni a külpolitikára.

most ezzel az esküvel? Nem oldotta-e fel kénytelenül a császár alóla az összes tisztokat és tisztviselőket? Nem-e esküdtek ezek fel az új alkotmányra és szívükben mégis hűséges monarchisták maradtak? Csak ő, csak éppen ő írta három évvel a feloldás után 1922-ben a császárnak, hogy mindig végtelen hűséggel fog császári ura mellett állni. De hogyan? Ha a kettőt össze lehet egyeztetni? Vajjon nem-e a haza volt az, ami a császárnak és a királynak annyira szívén fektűt? Nem-e kellett a császárnak kívánnia, hogy a vörös legények helyett, akik őt ellítették, egy régi vágású ember irányítsa azt?

A szegény haza teljesen el volt hagyatva. Senki nincs — mondotta neki Tirpitz, — aki erős karral irányítaná s ha Hindenburg elutasítaná magától, ő maga ugrana be a cséphadaróba. Tul óreg nem volt hozzá, az elmúlt hat év pihenésében inkább megfiatalodott. S lényegében nem-e illett hozzá a feladat? Egy nagy adminisztráció, amelyhez szokva volt, szolgálat, mint a hadtesteknél, nyugalommal és erővel összetartani az embereket, hogy ne szaladjanak egymásnak, mint azelőtt. Autoritás, ez volt az. Ki rendelkezne még elől a német országokban? Kommandó, ez volt az. Az elnöki palota megfelelő hely erre a célra, hogy alázattal töltsön el mindenkit. Ragyogó termek. Ismerte őket jól, főhadnagy korában Schlenitz gróf estélyein nem egyszer táncolt ott. A főhadiszállás fénye, amely négy éven át osztályrésztől jutott, nagyobb stílusban jut meg. Az öreg generálisokat, akik ellene harcoltak egykor, méltóságátjesen fogja majd fogadni. Országur! Ez volt az

BŐ LAKOMÁK
névnap
EBÉDEK
után

A MIKOR a sok jó falat, amelynek megterhelte a gyomrát, szedjen ARTIN drágéet. Az ARTIN, ez az ideális hashajtó, elősegíti az anyagcserét, meggyorsítja az emésztést és hozzájárul, a gyomrot feleségesen megterhelő, ballaszt mielőbbi eltávolításához.

ARTIN a legjobb ellenszere a **akut GYOMORRONTÁSNAK.**

ÁRAK:
20.- 33.- 88.- lei

ARTIN
A Dr. W. A. N. D. L. R. szemek készítménye.

utolsó lehetséges előléptetés. Vajjon nem-e vezényelt a császár leköszönése után mindjárt a maga nevében?

A szolgálat ismét elkezdődik

Alkotmány! Amire megesküszik, azt tartani fogja. Na higgyék, hogy egy öreg, becsületes katona két táblán játszik! Ha azt hiszik a régi kamerádok, hogy vissza hozza a császárt, akkor tévednek. Miért is, ha a hatalom amugy is lassan ismét azoknak kezébe hull, akik erre születtek! Mert az alkotmány nem tiltja meg neki, hogy a hozzá hasonlókkal kormányozzon. Ha hatalomra kerül, majd tudni fogja hogyan lehet a maga osztályát megerősíteni ennek az alkotmánynak talajában. Hát el volt ize a német nemesség, mint Oroszországban? — Még csak meg sem fosztották előjogaitól, mint Ausztriában. Az új államban, ahol az összes osztályok egyenlők, minden lovagnak meg van a joga az érvényesülésre. Megtagadhata ő a maga osztályának a támogatást, amelyet a törvényes eszközök között nyújthatott? Nem lett-e egyúttal a Reichswehr legfőbb ura, tehát nem-e tért vissza régi méltóságába? Amit Tirpitz tud-

Megmozdul a világ

Életünk legnagyobb eseménye!

na, azt végeredményben ő maga is nyújthatja meg.

Hol volt tehát az ellentmondás az eskük között? Adjátok meg a császárnak, ami a császáré: a mély monarchikus érzést, amelyet ő soha sem fog megtagadni. De szőljön a hazának a régi erő és azt talpra állítani az igazi katona kötelessége.

A kötelesség ma ez volt: legyőzni önmagát. Nagy szó! A nép, amelyet ő kora ifjúsága óta csak engedelmeskedni látott, elküldheti majd képviselőt a palotába: egy parasztot, egy munkást! Egy szép napon esetleg közönséges baka jön hozzá miniszterként, vagy egy káplár. Az áldozat nem volt kicsiny. Nem, ha alaposan utána nézett az ember: óriási nagy volt!

De Tirpitznek igaza volt: meg kell az áldozatot hozni. Kétszer is próbált magának nyugalmat teremteni. Nem adatott meg neki. A szolgálat ismét elkezdődik.

TAG FIAI

MARCH BENNETT RAY

jelentős alapjai van-
vezet a krízis során
munkanélküli segély-
főoka volt az ipari
átlan lerongyolódása.
hogy bizonyos ipar-
oskodtak munkasik-
ha ezeket elbocsáta-
Különösen történt
Palatoknál, amelyek
munkát produkáltak.
a tekintetben a leg-
lévő konfekciós ipar.
már husz évvel az-
ot létesítettek ama-
elők számára, akiket
tek igénybe. Ezek
között el voltak lát-
k volt, jobb dotáció-
szünetelt a munka,
sebb javadalmazások-
gondjai azonban a
akásnak nem voltak.
an volt jól megszer-
lagban tizenhárom
zetnek a munkások-
madát fizetik a mun-
aruléknak, kéthar-
Általában a konfek-
segélye 10—14 dol-
ekciós ipar mintájá-
rendeztek más ipar-
a elektromossággal

átmeneti intézkedés

éllküli-segélyt régehi
állam: Winconsin
munkaadók fizetik a
én való járulékokat.
nai koncepciója nem
yökerei ugy az üz-
i adminisztrációban.
szociális biztosításon
ácskozásaiba mind-
kik eddig ezen a té-
a amerikai közvéle-
léssel fogadja Roose-
között rendjelekek és csillagokkal kíséri
egyk legutóbbi
te, hogy ezzel az in-
ervétől hajszálynit
a az állásponton van.
ezni az embereknek.
alom tartozik ugyan
eljesítményeket bér-
küliség intézménye
ak addig fog tartá-
ámára biztosítják a

rvostudományi Egye-
rtőkön este pontosan
les tudományos szak-
a a következő: Bez-
or dr. Steiner Pál:
esetek a vesesebészet
egümökör; b) Gigan-
es veserák; d) Vese-
na. Előadások: 1. Dr.
akután himbóltásról.
dióddal végzett hys-
vételek sorozatos ve-

tétt munkás. Maros-
lenti: Farkas Jenő
munkást, aki néhány
lakott, egy évvel ez-
bély hiányában kiuta-
en, nemsokára ismét
áron, visszajött Ma-
lást is kapott. A
omást szerzett tiltott
rt perbevonták. A
szék egyhavi fog-
spót, aki az ítéletet

LELEK:
AZ UJ KELETBEN

Zsidósors a Saar-vidéken

A német zsidók birodalmi képviselőinek megválasztása a saarvidéki zsidó hírközlőkhöz.

Berlin, január 22. Történelmi dokumentum fekszik előttünk: a német zsidók birodalmi képviselői a népszavazás eredményének közzétételét követően átiratot intéztek a saarvidéki zsidó hírközlőkhöz. Kevés ilyen átiratot jegyzett fel a modern zsidó történelem. A szöveg feltűnően rövid. Mindössze néhány szóból áll. Nincs benne egyetlen fölösleges szó. De a maga zsufolt és súlyos rövidségében is rengeteget mond. Mély komolyság, felelősségteljes, bátorság és határozottság csendül ki az átiratból. Egy népi és emberi közösség nehéz sorsa, kemény akarata, és nyílt öntudatossága feszül a szavakban. Súlyosan érintkezik az egész német zsidóság mai helyzetét, sorsáról és önmagáról alkotott képével, de ugyanakkor megalkuvásra és kompromisszumokra nem hajló kemény tartását is.

Az átirat szövege így hangzik:

„Az elszakadás tizenöt esztendeje után a Saarvidék újra visszakerült Németországhoz. Történelmi órában szívélyes eggyüvé tartozás szavát küldjük a zsidó hírközlőkhöz a Saar-vidéken.

Ujra egyesültetek velünk és mi vele. Ujra közös a mi sorsunk, közös a munkánk, a gondunk és feladatunk. Uj kötelességek várnak rátok. Mi megosztjuk azokat veletek. Kölszönös lesz a mi segítségünk.

Német zsidóságunk parancsához és reményéhez híven fogunk összetartani.

A német zsidók birodalmi képviselői.

BECK.”

Ez az átirat, ha nem is fejezi ki konkrét formában, de erősen sejteti, hogy a németországi zsidó vezetők körök nem minden aggodalomtól mentesen néznek a saarvidéki zsidó közösség sorsa elé. Német politikai körök a mult tanuságain okulva mindenestre igyekeznek megnyugtanni a világ közvéleményét a saarvidéki zsidók sorsát illetően, a gyakorlat azonban már megtanított arra, hogy az ilyen nyilatkozatok nem mindig fedik a tényleges valóságot. Annyi bizonyos, hogy a saarvidéki zsidók sorsának alakulására hatással lesznek azok a körülmények, amelyek között a Saarvidék visszakerült Németországba. Erre mutat az a nyilatkozat is, amelyet Hermann Roehling saarvidéki kereskedelmi tanácsosa, a német front egyik vezére tett a londoni „Sunday Express” tudósítójának. Ebben a nyilatkozatban a zsidó kérdésszel szövege a következőket mondotta:

— A saarvidéki zsidókkal szembeni politika hangsúlyozottan enyhe lesz. Olyan enyhe kezeléssel van szó, mely nagy jelentőséggel fog bírni a világ számára is. Mintegy négyszáz zsidó hagyta már el a Saarvidéket. Köztük ügyvédek, kik a jogviszonyok megváltozása folytán nem kaphatnak már munkakört és áruháztulajdonosok, akikkel a nép nem akar üzleteket csinálni és akik már külföldi eladásokat bonyolítottak le. Különben a saarvidéki zsidók, orvosok, szabad foglalkozásúak és kiskereskedők háborítatlanul fogják folytatni mesterségüket. Sőt egy zsidó bíró is hivatalában fog maradni. A Saar-vidéken ugyanis működik egy zsidó bíró és azt nem fogják elmozdítani állásából.

R á g a l o m ! ?

— Elítélték az erdőőr, aki fejszével ütött le egy fatolvajt. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: Buzaháza marosmegyei községben 1932 januárjában Béres Ferenc gazdálkodó a közbirtokosság erdejéből akart magának fát vágni. Amikor Kilyén Károly erdőőr megcsipette, fejszével rontott rá. Kilyén sem hagyta magát és Bérest a vállán súlyosan megsebesítette. Béres először házi gyógyszerekkel kezelte magát, majd amikor sebé fertőzést kapott, beszállították a marosvásárhelyi kórházba, ahol meghalt. Kilyén Károly erdőőr elsőfokú kétévi fegyházra ítélte a törvényszék, míg most a marosvásárhelyi tábla önvédelmet látván fennforogni másfél évre szállította le az erdőőr bűntudatát. A vádlott megfellebbezte az ítéletet.

Diesengoff Tel-Aviv főpolgármestere súlyos beteg

Tel-Aviv, január 22. Távirati jelentés közli Tel-Avivból, hogy Meir Diesengoff, a város főpolgármestere súlyosan megbetegedett és tegnap vératömlesztést kellett alkalmazni rajta. A telavivi rabbínatus felhívást intézett a lakossághoz, hogy imádkozzanak a polgármester felépüléséért. Diesengoff állapota komoly aggodalmakra ad okot és az egész jisiv aggodó figyelmé a telavivi főpolgármester betegsége felé koncentrálódik.

Egy marosvásárhelyi kapitány lelötte a feleségét, majd önmagát lölte agyon

Az állandó családi nézeteltérések következtében határozta el magát az epileptikus rohamokban szenvedő kapitány a gyilkosságra

Tárgu-Mures-Marosvásárhely, január 22. (Az Uj Kelet tud.) Véres családi dráma játszódott le tegnap Marosvásárhelyen. A kora délutáni órákban Alexandrescu Alexandru kapitány, a vásárhelyi Cercul de Recrutare pénztárosának tisztiszolgája, izgatott hangon hívta fel a rendőrség büntügyi osztályát, bejelentve, hogy a kapitány lelötte a feleségét, majd revolverével öngyilkosságot követett el.

A rendőrség által bevezett nyomozás a következőket állapítja meg:

Alexandru kapitány, aki egyébként Samsonovici tábornok, volt hadügyminiszter unokaöccse, igen gyakran szenvedett epileptikus rohamokban és nagyon rossz viszonyban élt feleségével, aki szintén rendkívül ideges természetű volt, és igen brutálisan viselkedett férjével szemben.

A kapitány házában mindennaposok voltak a veszekedések és nagyon gyakran előfordult, hogy az asszony tetelgesen bántalmazta férjét, sőt ennek tiszt szolgáját is. Tegnap újra hasonló veszekedés volt Alexandrescu és felesége között, mire a veszekedés hevében a kapitány kirán-

totta revolverét és kétszer az asszonyra lőtt, akit arcán és balkegyén találta a golyók, majd önmaga ellen fordította a revolverét és halántékán lőtte magát és azonnal meghalt.

A rendőrség megállapította, hogy a kapitány előre készülhetett a gyilkosságra, mert hazajövetele után megparancsolta szolgájának, hogy ha veszekedést hall, ne jöjjön be a szobába, azonkívül pedig levelet hagyott az asztalon, amelyben feleségétől kér bocsánatot vezetes tettéért.

Alexandrescunét beszállították a vásárhelyi sebészeti kórházba, a kapitány eltemetésére pedig a katonai ügyészség megadta az engedélyt.

Megmozdul a világ

Milliók filmje!

Végetért a népszövetségi tanács nagyhorderejű nyolcvannegyedik ülészsaka

Titulescu fontos tanácskozásai a jugoszláv, cseh, török és szovjetországi külügyminiszterekkel. Bizonytalanná vált a francia kormányférfiak londoni utjának időpontja. Németország továbbra is elutasító állásponton helyezkedik a keleti paktummal szemben

Genf, január 22. A Népszövetség történelmi jelentőségű 84-ik ülészsaka tegnap este befejezést nyert. A záróülésen a tanács az Irán és Irak között felmerült konfliktus tárgyalását a jövő ülészsakra tűzte ki, de felhívta a két országot, hogy közvetlen tárgyalások útján kísérleljék meg az elmentétek likvidálását. A tanács Aloisi bárót delegálta a tárgyalások vezetésére.

A záróaktus előtt a Népszövetség állandó menekültügyi előadója arra kapott megbízást, hogy a francia emlékiratban foglaltak ügyében a következő tanácsi ülészsakig terjesszen a tanács elé javaslatokat a Saarvidékről távozó menekültek segélyezéséről.

A Népszövetség utolsó tárgyalási napját Titulescu arra használta fel, hogy kihallgatáson fogadta Fotics jugoszláv, Ossuski cseh, Ruzsdi Arasz török és Litvinov orosz külügyminisztereket. A külügyminiszterekkel folytatott tanácskozások este féltízig tartottak, amelyekben igen fontos, a világpolitika alakulására befolyással lévő ügyeket vitattak meg. Titulescu ma még

ből kifolyólag le kell vonnia a végső konzekvenciákat.

Genfi jelentés szerint a jelek határozottan arra vallanak, hogy Németország fenntartja a keleti-egyezmény tervével szembeni elutasító álláspontját. Az elutasító álláspont, a Havas távirati iroda londoni jelentése szerint, azt a meggyőződést mélyítette el angol hivatalos körökben, hogy Franciaországnak a szovjettel kell szerződést kötni a biztonság megóvása érdekében.

ha a németek változatlanul vonakodnak résztvenni a keleti egyezmény tervének valóra-váltásában.

A Reuter távirati iroda párizsi jelentése szerint Laval ugyan még most sem adta fel a reményt arra, hogy Németországot mégis rá lehet bírni a keleti egyezményhez való csatlakozásra, annál is inkább, mert francia hivatalos helyen

e csatlakozást tekintenek az egyenjóságúra vonatkozó igény elismerése ellenértékű.

Egyidejű varsói jelentés szerint la Roche varsói francia követ átadta a lengyel külügyminisztériumban annak a jegyzéknek a másolatát, amelyet francia részről

R á g a l o m ! ?

Genfben marad és tovább folytatja nagyfontosságú tárgyalásait.

A keleti egyezmény ügye

A népszövetségi ülészsak lezárásával egyidejűleg a francia külpolitikai akció ismét lázasan veti magát a keleti paktum ügyének realizálására, amelyel kapcsolatban egyre inkább bebizonyosodik az a tény is, hogy

Lengyelországra és Németországra ebben a vonatkozásban nem lehet számítani és a francia diplomáciának eb-

R á g a l o m ! ?

napokkal ezelőtt a keleti egyezmény ügyében Berlinben átnyújtottak.

Ezzel az aktussal egyidejűleg a Times szerint Laval közölte még Lengyelországgal,

hogy részvétele nélkül is meg fogják valósítani a francia terveket a szovjettel és Csehszlovákiával kötendő regionális egyezmények formájában.

A leszerelési tanácskozások újrafelvételéről sem lehet szó mindaddig, amíg ez a megegyezés nem jön létre.

Párizsi jelentés szerint a francia kormányférfiak londoni utjának időpontja bizonytalanná vált. Ezzel kapcsolatban Flandin tegnap hosszas eszmecsere folytatótt Lavallal. A külügyminiszter azután fogadta az angol nagykövetet. A Petit Journal szerint Flandin és Laval londoni látogatása során fog eldölni, hogy van-e alap a leszerelési tanácskozások újrafelvételére.

A Saar-terület problémái

A Rador saarbrückeni jelentése szerint a közigazgatási hatalom átruházását Németországban nem Aloisi, hanem Knox, a kormányzó-bizottság elnöke fogja végezni, aki hivataloskodása lejártakor visszatér az angol diplomácia szolgálatába.

Tegnap a kormányzóbizottság feloldotta annak a rendeletnek az érvényét, amely szerint a Saar-területre csak külön beutazási engedéllyel lehetett beutazni. A párizsi Intransigeant értesülése szerint február 20-ig becseserlik a Saarvidéken a francia frankot német márkára.

Egyidejű saarbrückeni jelentés arról számol be, hogy az elmúlt hét folyamán a Saar-vidéken nyolcezeren kértek francia vízumot. Tegnap a Saar-vidékről 183 újabb emigráns érkezett Montauban.

A tegnapi nap folyamán Genfben érkezett Prasca olasz tábornok, akinek utazása ismét feléleszti azt a kombinációt, hogy az olasz csapatokat időelőtt vissza akarnák vonni a saarvidéki nemzetközi haderőből.

London, január 22. (Rador.) A sajtó egy része olyan híreket közöl, hogy a németek Litvániában a Memel-vidék elszakítására folytatnak akciót. A nagy angol lapok az ausztriai helyzettel is foglalkoznak, megírva, hogy osztrák monarchista-körökben nagy mozgolódás észlelhető.

Berlin, január 22. (Rador.) A saarvidéki hadirokkantak diszküldöttsége elindult Berlinbe, hogy átnyujtsa a Führernek a rokkantak zászlaját. A küldöttséget több század rohamosztásos kíséri.

R á g a l o m ! ?

— Meggyulladt a lámpától és összegett egy kisfiú. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: Halálos szerencsétlenség történt Marosvásárhelyen, amelynek áldozata Moris Maria 4 éves kisleány. Anyja kiment a csürbe, hogy dolgát végezze és ezalatt a kisleány magára huzta az asztalon álló lámpát, amely összetört. A petróleum belekapott a kisleány ruhájába és égni kezdett. A kisleány velőtrázó sikoltására berohant anyja is, hogy segítsen, a kisleány azonban borzalmas égési sebeibe néhány óra múlva behalt. Gondatlanságért eljárás indult meg az anyja ellen.

Március 31-ikéig fellebbezhető meg az Ipartestület által kirótt tagsági díjak. A kolozsvári Ipartestület tagjai tudomására hozza, hogy az 1935. évre kirótt tagsági díjak az alapszabályok 10. cikkelye szerint 1395 március 31-ig megfellebbezhető, ezen határidő letelte után beérkező fellebbezések figyelembe nem vehetők.

Gyorsan és biztosan

hat a Fogal-tabletta minden

Műléses megbetegedés
Idégfájdalom, Spanyolnátha és mindennemű

Rheumatikus betegség
esetén.

Togal oldja a húgysavot
és elávolítja a szervezetre káros anyagokat!
Minden gyógyszerárban és drogeriában.
Lei 52- vagy Lei 130-.- Biztos hatású csakis a

Togal

Svájci készítmény!

Dr. JORDÁN VIKTOR:

Reflexiók és tanulságok a Nagy-intézőbizottsági ülésről

Az Erdélyi Cionista Szervezet (ECSZ) Nagy Intéző-Bizottsága (NIB) három hét előtt tartotta az ezidei, a XIII. konferenciális évi ülését Szatmáron.

Az ülést megelőző hetekben a szatmári napi lapok nagy cikkben fejtették a cionizmus célját és jelentőségét, a NIB ülés tárgysorozatára kitűzött problémákat. Az ülést bevezető meetingre a város számos zsidó templomának szombati közönségét héber- és más nyelvű röplapok ezrei hívták meg és a város háza díszterme, melyet a tanács a legnagyobb előzetesekkel bocsátott rendelkezésre, a zsidóság minden árnyalatu közönségével, az intellektuelektől a chaszidokig zsúfolásig tele volt, százak rekedtek kinn. És a NIB ülésel, meg a másnapi országos Wizo összejövetellel kapcsolatos többi rendezvények is, mint bankett, teadélután, héber kurzusok vizsgálja, stb. igen jól sikerültek. A zsidó hitközségnek (statusquo), mely egész székházát a tanácskozással részére rendelkezésre bocsátotta és a Ené Brith páholyának vezetőségi hivatalos képviselőikön keresztül testvéri szeretettel köszöntötték Erdély vezető cionistáit. A város és környék egész zsidósága meleg szeretettel fogadta a cionista vezetéseket, élénk érdeklődéssel kísérte a tanácskozásokat.

Elsősorban pedig aktívalólag hatott a NIB ülés magára a szatmári cionista csoportra. Már az előkészítő munkálatok bent voltak a távolabb állók, a rendezvények és a NIB komoly tanácskozásai pedig friss munkakedvvel töltötték el valamennyit — ami nem utolsósorban fontos.

A NIB ülés és a Wizo összejövetel eloszlatták azt az aggodalmat, hogy földrajzilag nem központi fekvésű gépontok a távolság miatt alkalmatlanok országos tanácskozássokra. Szatmárra eljötték kötelesegtudó leikes cionisták a legtávolabb szélekről is, mint Toplica, Fogaras, Marosvásárhely, Lugos.

Mindaz az ECSZ temesvári központjának helyes elgondolását igazolja, amidőn a cionista eszme terjedését várta a Szatmáron való összejövetelektől. Erdély többi periferiális városai joggal kérhetik fogják most már a központtól, hogy ők is sorra kerüljenek országos összejövetelek székhelyeül.

A NIB ez alkalommal rendszeresen és végig le tudta tárgyalni a napirendjén meghirdetett összes pontokat. Ez elsősorban annak köszönhető, hogy a NIB ülés rendje eleve biztosítva lett. Külön irodában székelt egy bizottság, amely előtt mindenkinek be kellett mutatnia a központtól kapott NIB tagsági igazolványát és bárki is csak annak ellenében kapta meg a belépő jelvényt a tanácssterembe. Ahova az elnök külön engedélye alapján hallgatókat is beengedhettek ugyan a teremörök, de azok a tanácskozáson nem vehettek részt és nem is zavarhatták azokat.

A NIB ülésre hatvan NIB tag jött el, ami számbelileg is jelentékeny haladást jelent. Leigazoltatásuk alkalmával bementett hovatartozásuk szerint a 60 közül 8 tartozott balpárti cionista alakulatokhoz, hét jobbpártihoz, 4 nevezte magát pártonkívülinek és 41 volt pártfőtölti, kiál. A NIB ülésen ezek szerint nagyjából hasonló volt az eloszlás, mint nyáron az országos konferencia 306 delegátusa között. De míg a konferencián a két szélső párt egymás ellen csatározott, a NIB ülésen most összefogva szavaztak a cserifikátok elosztási jogának kérdésében a középút hívei ellen. A szélső pártoknak csaknem kizárólagos ifjúsági karaktere adja annak magyarázatát, hogy minoritásuk dacára miért az a látszat, mint ha felszólalásalk számban és hanggal dominálnának konferencián, NIB ülésen. A tapasztalt, mérlegelni tudó kiálók nem szeretnek szavakkal dobálózni, kerülnek a frázisokat, oda nem tartozó témák összekeverése helyett tudatos önmérséklettel szorosban a szóban forgó kérdéshez tartják magukat, az érzelmi affektusok mellőzésével inkább az értelemhez szólnak, sőt igen sokszor — igazuk tudatában — a hozzászólásra felhívó köztettek le is mondanak a szólás jogáról. Végeredményben azonban a többség a tiszta cionista szellemben dönt, elvet minden egyoldalú párt-felfogást. Ez történt a mostani NIB ülésen is. A cserifikát elosztási jog kérdésében a vita 17 résztvevője közül 9 volt ifjúsági, vagyis az összes ifjúsági NIB tagok felszólaltak, míg az idősebbek közül alig 20 szavaztak. A szavazásnál aztán természetesen kitűnt a középút híveinek abszolút többsége. Az ECSZ annak köszönheti

normális működését és konszolidációját, hogy kiál szellemű vezetősége, a központ és a NIB tagjai épp úgy, mint a szervezet tagjai általában, sem a reakciós jobb szellemnek, sem a másik szélsőségre csapó balnak, az ellenkező oldali reakciónak nem hódolnak, hanem hű örei Herzl nemese, tiszta örökének, a mellékjelző — és mellékgondolat nélküli, a pártokon felül álló, a kiál cionizmusnak.

Az ECSZ központja beszámolót terjesztett a NIB ülés elé négy reszortjáról.

A szervezeti referátum Rozenfeld Sándor világos áttekintésében tükröképp adta egy a cionista világszervezet, mint annak erdélyi tagozata, az ECSZ helyzetének. Mindkettő az egészséges fejlődés, a normalizált megszervezettség útján van. A világszervezetre bizonyították, hogy az 1934. évben több, mint 50 ezer ember tudott bevándorolni és elhelyezkedni az Erecben, az ECSZ-ére pedig az, hogy 1934-ben csaknem 7000-re nőtt székeleinek száma, az utóbbi kongresszuson évek duplájára. A NIB örömmel szögezte le, hogy a világszervezet szélső pártjainak vezetői a kiálók hatására kezdik végre belátni, hogy a pártharcok tönkreteszik a cionista szervezetet és megelégedéssel vette tudomásul a NIB, hogy az ECSZ központja realizálja az erdélyi szervezet megerősödését szolgáló egyesítést, racionalizálást. Viszont sajtóvalattal állapította meg, hogy a lefolyt félévre prelinált szervezeti hozzájárulások beküldésével a csoportok egyrésze még hátralékban van, miért is nem fejthette ki a központ csak részlegesen a hebraizációs és kulturális munkát. Ez utóbbi tekintetben Giszkalay János „Királyi Szefer” könyvkiadó akcióját és Danzig Hillel, meg munkatársainak Aviva-Barisszia kiadványát (A zsidó kérdés kézikönyve) emeli ki, joggal, a jelentés.

Az Erecet építő két nemzeti alap közül a Keren Kayemeth (földvásárlás) erdélyi osztálya, mint az ECSZ-nek KK reszortja, tanulságos és részletes beszámolót terjesztett elő. Belőle kiténik, hogy az utóbbi három év alatt az előzőhöz képest a KK erdélyi bruttó bevételei 36.4 százalékkal emelkedtek, költségei pedig 17.34 százalékkal csökkentek, vagyis 53.74 százalékkal többet kapott Erdélyből az Erec földmegváltásra, mint azelőtt. De mivel ebben a három évben egy a földnek az ára, mint pedig a letelepítendőkhé száma sokkal nagyobb százalékkal emelkedett, joggal követeli a jelen-

tés Erdély zsidóságától, hogy erősebben kell fokozni a KK bevételeit. Dr. Brisker Ezekiel, a KK erdélyi osztályának kitűnő elnöke, nagyszerű héber beszédében javaslatokat is tett újabb bevételi módzatokra, amelyeket a NIB ülés határozatokká emelt. A határozatok keresztülvitele, a KK munka kiterjesztése nagyban elő fogja mozdítani a geulát háárecet, a föld megváltását.

Az Erecet építő másik nemzeti alap, a Keren Hajesod tudvalevőleg arra szolgál, hogy a KK által megváltott területekre letelepítse a bevándorlókat, főleg mezőgazdasági kolóniák létesítését előmozdítsa. A KH erdélyi osztálya, mint az ECSZ-nek KH reszortja, szintén terjesztett félévi beszámolót és újévi munkatervet NIB ülés elé (kár, hogy nem követte a KK példáját, nem köztölte szintén a bevételek és kiadások összehasonlító százalékos adatait.) Löbl Lajos a referens, rámutatott arra, hogy a fokozódó erdélyi chaluhevándorlás folytán a KH-nak fokozott erdélyi bevételekre van szüksége, hogy az erdélyi chalucoakat az Erecben kolonizálni lehessen.

Az ECSZ negyedik reszortjának, az Erdélyrészi Palesztina Hivatalnak, nem sok jelentősége volt, miután hatáskörébe csak a gyérszámú iparos cserifikátok kiosztása tartozik. A lefolyt félévben Jeruzsálemből Erdély cionista iparosai részére összesen 32 ilyen cserifikátot kapott és osztott szét, kiválogatva az igénylő iparosoknak tiszteres számából a leginkább jogosultakat. Produktívabb munkát majd csak akkor fog kifejteni ez a reszort, ha a NIB határozatának keresztülvitelében az összes erdélyi cserifikátokat, a munkásokét is ókappa elosztásra s ha ezzel kapcsolatban megvalósítja a központ a pártokon felül, tisztán cionista nevelést, háchsrát. Amíg azonban a munkás cserifikátok elosztása a különböző ideológiai ifjúsági pártalakulatok kezében van, amely pártok a cserifikátokból és a chaluvevelésből pártpolitikai csinálnak, az Erdélyrészi Palesztina Hivatal működése továbbra is szűkre szabott lesz és meg kell elégednie azzal, amire a lefolyt félév alatt szorított, hogy a hivatal kiküldöttje a párttelepeken Potemkin inspekción végessen.

A NIB ülés megtárgyalás után jóváhagyta az az ECSZ e négy reszortjának jelentését, bár azokat a NIB tagjai csak az utolsó órában kapták kézhez és ezért át sem nézhették őket — tanulmányozásról nem is szólva. Ezt az eddig évről-évre megismétlődött anomáliát van hivatva megszüntetni a NIB ülés határozata, mely szerint a központ köteles ezentúl minden NIB ülés és konferencia előtt két héttel a NIB tagokhoz és a csoportokhoz eljuttatni az összes jelentéseket és javaslatokat. — Ezzel kapcsolatban és a nyáron összehívott 19-ik cionista világszűkresszusra való tekintettel ajánlatos volna, hogy az ECSZ központja már most hiv-

ja fel az Executive figyelmét arra, hogy az ő reszortjainak beszámolóit, amelyek vastkos kötetet képeznek, mindig elkészve, csak a kongresszus megnyitására jelennek meg s ezért senki idejében nem tanulmányozhatja azokat, amit megszenved a kongresszus munkája. Pedig a beszámolókat periódusa márciussal zárul s így a jelentések legalább négy héttel az augusztusi kongresszus előtt szétmehetnének.

Az ötödik reszort, az ifjúsági, amelyet az Erdélyi Központi Ifjúsági Tanács (EKIT) képvisel, egyáltalán nem küldött a NIB tagoknak jelentést, nem készítette elő az anyagot. Ez az egyik oka annak, hogy az ifjúsági kérdés tárgyalása foglalta le a NIB ülés idejének legnagyobb részét. A másik oka az, hogy a többi négy reszort kérdéseit az előző évek és tanácskozássok folyamán rendezve lettek, míg az ifjúsági kérdés eddig még tárgyalva sem lett komolyan. A legfőbb ok azonban az, hogy az ifjúsági kérdés ma valóban az ECSZ, a cionista mozgalom legfontosabb és legégetőbb problémája — a mozgalom központi orgánusa, a „Háolám” folyó havi első száma teljesen annak van szentelve — s ezért joggal állott a NIB tanácskozásainak homlokterében. Hasznos lesz leszűrni az ifjúsági kérdés vitájának tanulságait.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSÓRÁ:
Szerda 8 1/2: Rómé és Júlia. (Az ünnepi előadás megismétlése.)
Csütörtök délután 3: Cigányserzem. (Közönségszámra cse, 23 lejes helyárakkal.)
Csütörtök délután 6: Nápolyi kaland.
Csütörtök 8 1/2: Rágalom?! (Edward Wedd világszűkerül nagy bünyűgyi színűv. Lakatos László és heves Sándor felelőgőre. Premierbérlet 7.)
Péntek 8 1/2: Rágalom?!
Szombat délután 3: Rómé és Júlia. (Ifjúsági előadás kizárólag az iskolák részére.)
Szombat délután 6: Három a kislány. (Cse helyárakkal.)
Szombat este 9: Continental Rt. (Jámbor E. zsebet színűvénék eredeti bemutatása, az erdélyi drámaclúkus második darabja. Premierbérlet 8.)
Vasárnap délután 3: Ma éjjel szabad vagyok. (Eisenmann órái sikerű új operetteje első helyárakkal.)
Vasárnap délután 6: Rágalom?
Vasárnap este 9: Nápolyi kaland.
Hét 8 1/2: Continental Rt.

A ROMAN OPERA MŰSÓRÁ:
Szerda, január 23 1935. Gyöngyhalsz.
csütörtök, január 24: (Matiné) Rovinai hősök (premier).
Péntek, január 25: Suzanai titka (balet).
Szombat, január 26: (Iskolai matiné). Svada a dudás.

APRÓ HIRDETÉSEK

Kiadó szép butorozott szoba kapu mellett bejárattal, fürdőszoba, esetleg zongora helyénálattal str. Gen. Berthelot (Eötvös u.) 25.
Rendkívüli jelentőségű találmányhoz finanszírozó kerestetik. Informál Vase szabó dalmi ügyvivő Cluj, Str. Grigorescu 112.
A tél folyamán is állandóan nyitva maradó egyre szaporodó vendégeinek kívánságára a FAMILIA kóser vegetárius étterem Kolozsvár, Unió-u. 10. (hétul az udvarban), ahol Schwartz Ignác né szakavatott vezetése alatt közismerten a legízletesebb ételek készítenek. Diétásoknak speciális ételek.
Szerény háztartás vezetésére gyermekszűrető kisasszonyt keresek. Elum, Unió u. 4.
Intelligens leány, biztos állásban, némi hozományjal, férjhezmenne 30-36 éves tisztűselőhöz. „Harmónia” jelűre a kiadóba.
Magyar gyorsírást tanítok. Cim a kiadóban.
— Stielők figyelmébe! Hőjai vendéglőnyitva, állandóan fűtött terem. Hűgő meleg italok, kitűnő buffet. Szives pártfogást kér a bérlő.

HIL
— A háromszéki szűkornak sajtópere. Néhá beszámoltunk arról, hogy hólét háromszéki szűkornalban irt cikkek megatás címén vádat emelt Bethlen György, a Magyábián József volt szerzőnök, dr Gaál József ván a Keleti Ujság m nár egyszer megtartó Bethlen Györgyöt, Hexvián Józsefet felmentet Gál és dr Zágoni p elé utalták. Tegnap a más ujtárgyalta a ké ügyész súlyos büntetés és kijelentette, hogy Gá vizionista propagandát védőbeszéd után itele vissza, amely szerint Gávi fogházra és 5000 itelték, míg dr Zágoni alól. Az ügyész mindké dr Gál elítélése ellen f

Rágalom
— Az amszterdami katonaság az ellen, hogy hajdonosok szelvényekkel váltathassák. Hágából tani tözsdé vezetősége hogy azoknál a néme lyeiknek szolgáltatást kiz hely kapja, a német szelvényeket Hollandiá a hollandiai kövnytuak hozzájutni a teljes tési összegekhez.

— Borzalmas robba nyában. Newyorkból j bányában (Pennyss) ben 200 munkás dolgo t. 50 bányász meg l. mérges gázok. A m órai megfeszített munk imentettek, akik köz kan súlyos állapotban nek szerint a halottak

— Ha fáradt és izga szűlés érzése kiozozza ézetben szenved, akkor éhgyomorra egy „Ferenc József” keser szűnteti az emésztési kenti a mérges bégáz vértódlást.

— Az égő pipától m ben megfulladt egy sárhelyi tudóstónk je szentlászlói (marosme pipával fekdit le ágy ban meleg legyen, mé tömte ronggyal, hogy sen. A gázok később szájában elaludt és a sabb a szoba butorza fogott és lángokba á dok segítségére érke megfulladt a szoba f megadták az ügyészsé

— Kommunista por ságon. A kolozsvári k munista pert tüzött k tak: Baricz Miksa cip pész, Cziment Herman stein Zsuzsanna munk kommunista rőpcedula felolvasása után Negu és arra kérte a hadbíri a sajtónak a tárgyalá tes közzétételét. Egyé gyalásra hozzanak d a jövőben úgy határo ítéletet közölhesse a dig a sajtó ezt a ha katonai ügyészség felelő szankciókat. A Adam Popa és dr. Tib ügyész indítványá e elnök felszólította a ujságírókat, hogy nev viselt lap címét diktá tanács ezután tanács majd kihirdették. h ügyész indítványának nak, hogy a tárgyalá janak. A védők ezut szítése s újabb tanuk a tárgyalás elhalasztá követeltek, majd a tő óráig elnapolták.

